

Pidä Saaristo Siistinä ry:n vuosikertomus 2018

s. 2 Sisältö

s. 3 ”Fiilissivu”

Sitaatti

s. 4 Pääsihteerin katsaus vuoteen 2018

Ympäristötyötä ympäristöuutisten keskellä

Vuosi 2018 oli Se Vuosi, kun ympäristöasiat nousivat maailman suurimmaksi megatrendiksi. Tämän lukitsi, paitsi yritys ymmärtää, miksi Afrikasta halutaan henki vaarantaen Eurooppaan, viimeistään IPCC lokakuussa ilmestynyt Ilmatoraportti. Ilmastonmuutoksen lisäksi erityisesti merten muoveista puhuttiin niin, että alkaa jo olla osa kansalaissivistystä tietää enemmän kuin vain, että ongelmaa on.

Ympäristöjärjestön edustajana voi hurrata, että vihdoinkin yleisesti hyväksyttiin se, että ympäristö vaikuttaa kaikkeen elämään maapallolla. Jos ympäristö tuhotaan, ei meillä ole planeettaa missä elää, tehdä työtä ja menestyä. Tämä oivallus tapahtui myös yritysmaailmassa, mikä tietenkin välillisesti näkyy ympäristöjärjestöjen varainkeruun helpottumisena. Vihdoinkin aletaan oikeasti ymmärtää, mitä ympäristö- ja yhteiskuntavastuu liiketoiminnassa tarkoittaa, laajemminkin kuin että ympäristölupien on oltava kunnossa.

Yhteiskuntavastuun kantamiseen yhdistetään paljon hyvää. Se on yhtä kuin eettisyys, avoimuus, moraalinen vastuullisuus työntekijöistä ja asiakkaista. Positiivista maineenrakentamista ja TOIVON antamista. Kunpa yritykset ymmärtäisivät vielä sen, että vastuullisuutta voi osoittaa myös 3. sektoria tukemalla. Yritys voi keskittyä omaan tekemiseensä ja osaamisensa, ja silti osallistua merkittävällä tavalla yhteiskuntavastuun kantamiseen, esimerkiksi ympäristötyöhön.

Ympäristön nouseminen yhteiskunnallisen keskustelun huipulle näkyy positiivisesti myös Pidä Saaristo Siistinä ry:n varainkeruussa. Toki siihen ovat vaikuttaneet myös vuosia tehty työ luotettavan ja asiantuntevan ympäristötoimijan brändin luomiseksi. Ahkerasti ja sydämellä tehty konkreettinen ympäristöhuoltotyö, piinkova projektityömme sekä positiivinen ympäristövalistustyö ovat nostaneet yhdistyksen varteenotettavien ympäristöjärjestöjen joukkoon.

Emme tyydy turvalliselta tuntuvaan paikallaan pysymiseen, vaan pyrimme koko ajan aktiivisesti kehittymään, kokeilemaan ja edistämään uusia innovaatioita. Erityisesti haemme koko ajan ratkaisuja kiertotalouden toteuttamiseksi työssämme. Käsiemme kautta kulkee kultaa, kunhan vain oikein oivalletaan.

Tämä vuosikertomus nostaa esille vuoden 2018 huippuhetkiä ja näytteitä kaikesta, missä olemme mukana ja mitä on tapahtunut.

Yhdistyksen talous on vakaalla pohjalla, kiitos uskollisten jäsenten ja yhteistyöyritysten tuen. Silti haasteita on esimerkiksi Saimaan kaluston uusimisessa. Omarahoitusosuuden kerääminen tähän investointiin on osoittautunut yllättävän haastavaksi. Toivoisin, että alueella otettaisiin sekä yksityisten ihmisten että kuntien ja yritysten puolelta kunnia-asiaksi osallistua kalustohankintaamme. Siihen, että Saimaalla voidaan

retkeillä, tarvitaan Pidä Saaristo Siistinä ry:tä, toimivaa huoltoaluskalustoa ja hyvää yhteistyötä kaikkien toimijoiden välillä. Pidetään yhdessä huolta yhteisestä saaristostamme myös järvilla!

s. 5 Pidä Saaristo Siistinä ry lyhyesti

Pidä Saaristo Siistinä ry (PSS ry) on valtakunnallinen vuonna 1969 perustettu veneilijöiden ja vesilläliikkujien ympäristöjärjestö. Yhdistys toimii saaristo- ja rannikkoalueilla sekä Järvi-Suomessa.

PSS ry on tunnettu ja luotettava, jäsenperusteinen vesistöjen ympäristöasioihin erikoistunut asiantuntijaorganisaatio. Jäseninämme on puhdasta vesiympäristöä arvostavia henkilöitä.

Yhdistyksen tehtävänä ja päämääränä on edistää Suomen merialueiden, sisävesien, rantojen ja saariston puhtautta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä veneily- ja retkeilymahdollisuuksia.

Tavoitteenamme on neuvoa, miten liikkua vesillä ympäristöä huomioivalla ja kunnioittavalla tavalla. Kaikilla toiminta-alueillamme noudatamme yhteistä linjaa ja tuemme tasapuolisesti vesilläliikkumismahdollisuuksia.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n työ vesiympäristön hyväksi koostuu kolmesta osa-alueesta:

- ympäristöhuoltotyö
- ympäristöviestintä
- ympäristöprojektit

Pidä Saaristo Siistinä ry:n arvot

Ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen vastuullisuus.

Pyrimme toiminnassamme aina huomioimaan ja yhteen sovittamaan ympäristön ja ihmisten hyvinvoinnin. Edesautamme mahdollisuuksiemme mukaan sitä, että ihmiset voivat virkistäytyä vesillä ja saaristossa luontoa mahdollisimman vähän kuormittaen.

Aktiivinen ja aloitteellinen kehittyminen.

Etsimme koko ajan parempia ja ympäristöystävällisempiä toimintamalleja ja seuraamme, mitä alamme tutkimus- ja toimintakentällä tapahtuu. Myötävaikutamme hyvien menetelmien käyttöön ottamisessa niin omassa kuin kohderyhmiemmekin toiminnassa.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n alkuperäisen toiminta-ajatuksen vaaliminen. *Haluamme suojella vesiympäristöä ja kannustaa esimerkillämme jokaista toimimaan yksilönä ja yhdessä paremman vesiympäristön puolesta. Haluamme, että tulevatkin sukupolvet voivat nauttia ainutlaatuisista vesistöistämme. Teemme työtä suurella sydämellä.*

s. 6 kuvitus sivu

s.7. Toiminta-alueet

Sivulle tulee Suomen kartta, johon on merkitty toiminta-alueet sekä niiden tiedot.

Saaristomeri

Huoltoalus M/S Roope

26 Roope-palvelupistettä

2 astianpesupaikkaa

11 kelluvaa imutyhjennysasemaa

Vuokramökki Nuottatupa Trunsössä. Trunsössä on myös yhdistyksen jäsen sauna, astianpesupaikka, grillikatos ja luontopolku. Lisäksi PSS ry:llä on kesäisin satamaisäntä tai -emäntä saarella palvelemaan veneilijöitä ja Nuottatuvassa yöpyviä.

Saimaa

Huoltoalus M/S Roope-Saimaa

Saimaalla PSS ry ylläpitää ja huoltaa noin 100 virkistysalueyhdistyksen tai -säätiön, kaupunkien ja kuntien omistamaa retkisatamaa. Kaikissa retkisatamissa on kuivakäymälä sekä vaihtelevasti muita palveluita kuten laituri, grillikatos/tulipaikka, jäteposte, astianpesupaikka, polttopuuhuolto ja sauna.

7 imutyhjennysasemaa

Päijänne

Huoltoalus M/S Roopetar

Päijänteellä PSS ry huoltaa noin 20 virkistysalueyhdistyksen ja kaupunkien omistamaa retkisatamakohdetta.

Kaikissa retkisatamissa on kuivakäymälä sekä vaihtelevasti muita palveluita kuten laituri, grillikatos/tulipaikka, jäteposte, astianpesupaikka, polttopuuhuolto ja sauna.

Pirkanmaa

8 kuivakäymälää

2 imutyhjennysasemaa

nuotiopaikkoja

Itäinen Suomenlahti

2 kelluvaa imutyhjennysasemaa

2 kiinteää imutyhjennysasemaa

lisäksi PSS ry huoltaa Kotkan kaupungin septilaitteita, ja yhdistyksellä on kuivakäymälä ja jätepieste Santion rajavartioasemalla.

Pohjanlahti

Huoltoalus M/S Roope-Botnia

30 Roope-palvelupistettä (sisältävät jätepiesteen ja kuivakäymälän, joissakin kohteissa on grillikatos/tulipaikka ja polttopuuhuolto)

2 kelluvaa imutyhjennysasemaa

jäsensauna

Kaksi kohdetta (Kokkolan Tankar, Lars Björkaskär), joiden palvelutason PSS ry on kehittänyt liikuntaesteisille sopivaksi. Näille elämyssaarille on rakennettu tukevat laiturit, kävelysiltoja, invakäymälät ja grillikatokset.

s. 8

Jäsenmäärä

Vuoden 2018 lopussa yhdistyksellä oli 12 478 jäsentä (vuonna 2017 12 382). Jäsenmaksu nostettiin 30 eurosta 35 euroon. Jäsenet saavat vuosittain veneeseen kiinnitettävän Roope-tarran merkiksi jäsenyydestään sekä kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän Roope-lehden. Yritysten, yhteisöjen ja veneseurojen oli mahdollista liittyä kannatusjäseneksi 450 euron vuosimaksulla. Vuonna 2018 yhdistyksellä oli 56 kannatusjäsentä.

Hallinto

Pidä Saaristo Siistinä ry:n pääkonttori sijaitsee Turussa. Sisävesien toimintoja koordinoidaan Savonlinnan toimistosta. Järvi-Suomen alueeseen kuuluu hallinnollisesti Saimaa (Vuoksen vesistöalue) sekä Päijänne. Turusta hallinnoidaan Pirkanmaata, Pohjanlahtea, Itäistä Suomenlahtea ja Saaristomerta.

Ylintä päätäntävaltaa yhdistyksessä käyttää vuosikokous. Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous on pidettävä vuosittain ennen toukokuun loppua. Vuonna 2018 vuosikokous pidettiin 24.4.2018 Lappeenrannassa.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n hallitus vastaa yhdistyksen sääntöjen ja vuosikokouksen päätösten mukaisesta toiminnasta. Hallitus piti vuonna 2018 9 kokousta, joista kolme oli sähköpostikokouksia.

Vuosikokouksessa yhdistyksen hallitusjäsenyydestä luopui erovuorollaan Olli Naukkarinen Joutsenosta. Hänen tilalleen valittiin Topiantti Äikäs Lappeenrannasta. Puheenjohtajana jatkoi Bengt Westerholm, varapuheenjohtajina jatkoivat Veli-Pekka Manninen ja Katja Rytkönen ja muina jäseninä Tuomas Aho, Lars Ingvall, Jan-Erik Karlsson ja Niklas Rosvall.

Henkilöstö

Yhdistyksen palveluksessa vuonna 2018 oli ympärivuotisesti 12 henkilöä. Kausiluonteisesti kesäajaksi palkattuina oli huoltoaluksilla, jätehuollossa ja toimistotehtävissä vakituisen henkilökunnan lisäksi 12

henkilöä. Lisäksi yhdistyksellä oli eri puolilla Suomea kausiapuna huoltotehtävissä kymmeniä yksittäisiä henkilöitä sekä kolme yhteisöä Järvi-Suomessa.

s. 9 Talous

Yhdistyksen perustaloudessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia tilikaudella 2018.

Tilikauden ylijäämä on 171 898,92, joka varataan kokonaisuudessaan Saimaan aluskaluston omarahoitusosuuteen käytettäväksi.

Yhdistyksen tase tilikauden lopussa oli 1 885 683,64 euroa.

Yhdistyksen tulot kertyvät jäsenmaksuista, ympäristöministeriön toiminta-avustuksesta sekä yhteistyökumppaneiden ja sponsoreiden tuesta.

Jäsenmaksuja kertyi 454 725,24 euroa. Ympäristöministeriön toiminta-avustusta saatiin edellisvuoden tasolla pysyen 400 000 euroa.

Kolmanneksi suurimman ja erittäin tärkeän tulonlähteen muodostivat yhteistyökumppaneiden tuet. Yhdistyksen pitkäjänteinen työ vakiintuneiden kumppanuuksien solmimisessa sekä ympäristövastuullisuuden merkityksen nouseminen yritysten agendassa korkealle nosti yritystuen määrää merkittävästi edellisvuodesta ollen 277 192,14 euroa.

Yhdistyksen päätukijoita olivat CGI, Beweship, Helvar, Jaakkoo Taara, LähiTapiola, Meyer Turku, Sarlin, Suomen Jalometallikierrätys, Partioaitta, Turku Energia, Viking Line, Wärtsilä ja Ålandsbankenin Itämeriprojekti.

Yhdistys sai myös useita lahjoituksia sekä yksityishenkilöiltä, yrityksiltä että muilta yhdistyksiltä. Samoin muutamat koulut lahjoittivat taksvärkkpäiviensä tuoton yhdistykselle.

Kalusto kuntoon -keräys, jolla kerätään omarahoitusosuutta Saimaan aluskaluston uusimiseen, tuotti vuoden 2018 aikana kaiken kaikkiaan xxx euroa. Suurin osa summasta kertyi yksityisten ihmisten lahjoituksista.

Menoeristä suurin oli jätehuoltotyö alus-, miehistö- ja toimintakuluineen muodostaen noin 38 % kokonaiskuluista. Muiden henkilöstömenojen osuus oli 28 % kaikista kuluista. Kaikki muut kuluerät ovat vain muutamien prosenttiyksiköiden luokkaa.

s. 10-12 Vuoden varrella tapahtunutta

nostoja eri toiminta-alueilta kuvien kera

Partioaitalta Ympäristöbonus PSS ry:lle

Pidä Saaristo Siistinä ry vastaanotti Partioaitalta Ympäristöbonuksen, 44 398 euroa, alkuvuodesta 2018. Partioaitan 365 Klubilaisten kaikista ostoksista kertyy prosentti Ympäristöbonusta, joka lahjoitetaan vuosittain klubilaisten valitsemiin eri kohteisiin. Kokonaissummaksi kertyi vuoden 2017 aikana 94 464 euroa. Pidä Saaristo Siistinä ry sai klubilaisilta eniten ääniä (47 %).

Ympäristöbonus on mahdollistanut palveluiden kehittämistä retkisatamissa. Saimaan retkisatamissa on muun muassa uusittu huonokuntoisia nuotiokehiä ja vannegrillejä. Kesamonsaaren Piispanhuvila on saanut

huussin ja saunan rinnalle erityisesti melojia ilahduttavan astianpesupaikan. Astianpesupaikka on suunniteltu niin, että se suodattaa pesuvedet järvivesiä pilaamatta. Pohjanlahdella on rakennettu uusi kuivakäymälä Stora Kalkskäriin ja Lars Björkaskärin grillikatokseen pääsee nyt uutta lankonkia pitkin. Lankonki on rakennettu sellaiseksi, että se soveltuu myös liikuntarajoitteisten retkeilijöiden käyttöön.

Näiden lisäksi Ympäristöbonuksella tullaan vielä rakentamaan huussi Saaristomeren luonnonkauniiseen Berghamniin ja sijoittamaan Saaristomerelle ja Saimaalle melojia helpottavia rantautumispisteitä.

Iso veneiden pohjapesuri Hankoon

Pidä Saaristo Siistinä ry toi kölivenellekin soveltuvan pohjapesurin Hangon Itäsatamaan syksyllä 2018. Pesuri tulee veneilijöiden käyttöön keväällä 2019. Se on merkiltään Drive-in Boatwash™ BIGWASH-16 WIDE, joka soveltuu jopa 16 metriä pitkille moottoriveneille ja purjeveneille, joiden syväys on max 2,4 metriä. Sitä tuo maahan Marina Networking Oy, ja sen valmistaja on ruotsalainen RentUnder Ab. Pohjapesurin kokeilumahdollisuuden veneilykausien 2019 ja 2020 ajan on rahoittanut Weisell-säätiö.

Yhdistys järjesti 15.11.2018 avoimen esittelytilaisuuden Hangossa, jossa nähtävillä pesurin lisäksi oli Oy HL-Metal Ab:n valmistama 10 m³:n kelluva imutyhjennyslaite, jonka rahoittivat Ålandsbanken, Weisell-säätiö sekä yksityiset ihmiset John Nurmisen Nutribute-joukkorahoituslunastuksen kautta. Tämä iso imutyhjennyslaite sijoitetaan veneilijöiden pitkäaikainen toive toteuttaen Byxholmenin kupeeseen Tammisaaren saaristoon.

Siisti Biitsi yhteistyöhön partiolaisten kanssa

Vuonna 2018 Siisti Biitsin toiminta laajeni entisestään myös järvalueille, kun Järvi-Suomen Meripartiolaiset osallistuivat yhä järjestelmällisemmin Siisti Biitsin toteutukseen. Siivoustalkoita järjestäneille lippukunnille jaettiin kannustimeksi Siisti Biitsi -kangasmerkkejä-

- Laajamittainen levittäytyminen rannikolta järvien rannoille on ollut meille haaste, mutta nyt partioyhteistyön avulla olemme saaneet tukevan jalansijan myös suurilta järvalueilta. Sen lisäksi, että partiolaiset ovat erittäin motivoituneita pitämään huolta ympäristöstään, he ovat ottaneet myös roskien raportoinnin omakseen. Tämä mahdollistaa meille järvien rantojen kunnon kehittämisen kartoittamisen, josta tulee varmasti olemaan hyötyä tulevaisuudessa niin meille kuin myös muille tahoille, kertoo Siisti Biitsi -ohjelman koordinaattori **Julia Jännäri**.

M/S Roope vierailulla Helsingissä

Kesällä 2017 työnsä aloittanut M/S Roope kävi tervehdyskäynnillä Helsingissä 16.5.2018. Aluksen ovet olivat avoinna kaikille kiinnostuneille. Paikalla oli tutustumassa niin jäseniä, yhteistyökumppaneita kuin kansanedustajakin.

- Alus on herättänyt paljon kiinnostusta muun muassa jäsenten, tukijoiden ja muiden työstämme kiinnostuneiden keskuudessa. Siksi halusimme kutsua kaikki kootusti vierailulle ennen vuoden kiireisintä kautta, kertoo pääsihteeri **Aija Kaski**.

Yhdessä romut pois saaristosta

PSS ry järjesti paikallisten yhteistyökumppaneidensa kanssa erilliskeräykset Saaristomerellä, Pohjanlahdella ja Päijänteellä kesällä 2018.

Saaristomeren erilliskeräysviikko Paraisten, Kemiönsaaren ja Naantalin saaristossa järjestettiin yhteistyössä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa. M/S Roopen kyytiin kerättiin ennätysmäärä jätettä, yli 50 tonnia, 15 kohteesta. Kerätty jätemäärä oli suurin viiteen vuoteen. Lisäksi myöhemmin kesällä PSS ry:n ja LSJH:n

yhteisessä venekeräyksessä kerättiin 31 käytöstä poistettua ja ennakkoon ilmoitettua venettä kierrätykseen.

Erilliskeräys Vaasan saaristossa toteutettiin tuttuun tapaan paikallisen jätehuoltoyhtiön Stormossenin kanssa heinäkuun lopulla. Yhteensä 47 tonnia romua kerättiin pois alueelta. M/S Roope-Botnia otti romua vastaan Jannen Saluunassa ja Lars Björkasskärissä.

Elokuussa Mustankorkea Oy järjesti Päijänteellä saarimökkiläisille tarkoitetun jätekeräyksen yhteistyössä Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa. Keräys toteutettiin M/S Roopettarella ja maakuljetuksista ja jätteiden käsittelystä vastasi Mustankorkea Oy. Pohjois-Päijänteen saarista kerättiin yhteensä lähes 8000 kiloa jätteitä.

Suosittu Satamaseminaari Örössä

PSS ry:n vuotuinen koulutustapahtuma Satamaseminaari järjestettiin 12.–13.4.2018 kevääseen heräilevällä Örön saarella. Seminaarissa käsiteltiin satamien ajankohtaisten ympäristöasioiden lisäksi satamien digitalisaatiota, palvelukonsepteja ja saaristomatkoilua. Satamaseminaari on suunniteltu erityisesti venesatamissa työskenteleville, kuntien ja viranomaisstahojen edustajille, veneseura-aktiiveille ja muille alasta kiinnostuneille. Seminaarimatkaan osallistui 34 henkilöä.

Hallituksen puheenjohtaja Linnan juhliissa

Vuonna Linnan juhliissa olivat erityisesti esillä ilmasto- ja ympäristöasiat. Myös PSS ry:n hallituksen puheenjohtaja **Bengt Westerholm** sai kutsun paikan päälle.

"Arvostan, että presidentti Niinistö ja hänen vaimonsa rouva Haukio osoittavat kiinnostuksensa ja tukensa ympäristöasioissa näin näkyvästi. He ovat maakuntamatkoillaan vierailleet huoltoaluksillamme, joten olemme heille tuttu toimija. Tästä on hyvä jatkaa yhdistyksen 50-vuotisjuhlavuoteen!" Westerholm kertoo.

Roope-satamaohjelman kahdeksas vuosi

Vuonna 2018 PSS ry:n Roope-satamaohjelmassa oli mukana yhteensä 40 satamaa, joista 23 sijaitsi meren rannikolla ja 17 sisävesillä. Ohjelmaan liittyi mukaan kolme uutta satamaa.

Roope-satamaohjelma on PSS ry:n vuonna 2010 suomalaisille venesatamille suunnittelema ympäristöohjelma. Ohjelman taustalla on yhdistyksen vuosikymmenten kokemus ja yhteistyö venesatamien kanssa. Sen tavoitteena on venesatamien kehittäminen niiden koosta riippumatta sekä ympäristön ja turvallisuuden huomioivien toimintatapojen ja ajatusmallien edistäminen sekä satamanpitäjien että veneilijöiden keskuudessa. Uusiin Roope-satamiin tehtiin opastuskäynti ja vanhoihin sataman niin toivoessa.

Uutena Roope-tuotteena EA-laukku

Vuonna 2018 Roope-tuotteiden valikoima laajeni vedenpitävällä ensiapulaukulla. Ensiapuvälineet on pakattu vedenpitävään pussiin, ja pienen kokonsa puolesta pussi sopii pieneenkin tilaan. Ensiapulaukusta löytyy kattavasti vesilläliikkujan ja mökkeilijän mahdollisesti tarvitsemat ensiaputarvikkeet elvytysohjeineen.

Roope-tuotteiden suunnittelu ja jälleenmyynti siirtyi vuonna 2017 turkulaiselle Ocean Spirit Oy Ab:lle. Tuotteiden myyntituotoista merkittävä osa ohjautuu yhdistyksen toiminnan tukemiseen.

Wettex® tuki PSS ry:tä 10 000 eurolla

Freudenberg Home and Cleaning Solutions Oy käynnisti keväällä Wettex® Limited Edition -kampanjan yhteistyössä Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa. Kampanjan avulla tuettiin PSS ry:n työtä 10 000 eurolla.

– Kun liinojen valmistus alkoi, ei paljon puhuttu ympäristöstä. Nykyään ympäristötietoiset kuluttajat valitsevat usein luonnontuotteen, ja haluammekin yhteistyössä Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa nostaa esiin biohajoavat Wettex®-liinat. Arvostamme suuresti PSS ry:n työtä puhtaampien vesistöjen puolesta ja kevään Wettex® Ltd Edition -liinalla tuemme organisaatiota 10 000 eurolla, kertoo hankkeen projektipäällikkö **Linda Håkansson**, Freudenberg Home and Cleaning Solutions.

s. 13 Ympäristöhuoltotyö

Konkreettinen ympäristöhuoltotyö on merkittävä osa yhdistyksen perustoimintaa ja siitä yhdistys useimmiten parhaiten tunnetaan. Ympäristöhuoltotyöhön kuuluu olennaisena Roope-palveluiden tarjoaminen vesilläliikkuville merialuilla ja Järvi-Suomessa. Roope-palvelut edesauttavat vesiympäristömme puhtautta ja roskattomuutta sekä vähentävät rehevöitymistä. Roope-palveluihin kuuluu muun muassa jäteposteita, joissa vastaanotetaan sekajätteen lisäksi lasia, pienmetallia sekä joissakin pisteissä myös paperia, pahvia ja biojätettä; kuivakäymälöitä, astianpesupaikkoja, 30 kelluvaa käymäläjätteen imutyhjennysasemaa sekä joitakin kiinteitä asemia, tulipaikkoja, laitureita ja rantautumispaikkoja, saunoja sekä erilliskeräyksiä (esim. metallin- ja SER-romun ja vaarallisten jätteen keräyksiä paikallisten toimijoiden, kuten kuntien tai jätehuoltoyritysten kanssa eri toiminta-alueillamme). Osa Roope-palveluista tuotetaan yhdessä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Roope-jätepostien kautta keräsimme kaudella 2018:

1823 m³ polttokelpoista jätettä

66 m³ pienmetallia

49 m³ lasia

31 m³ paperia

Veimme Järvi-Suomessa kuivakäymälöihin:

19 m³ kuoriketta

264 jumborullaa wc-paperia

Kuljetimme polttopuita Järvi-Suomen ja Pohjanlahden **retkisatamien tulipaikoille** yhteensä 271 m³

Saaristomeren kelluvista imutyhjennysasemista tyhjensimme yli 65 m³ veneilijöiden käymäläjätettä. Tämä määrä käymäläjätettä sisältää 32,5 kiloa fosforia ja 162,5 kiloa typpeä. Tällä ravinnemäärällä kasvattaisi märkäpainoltaan 32 500 kiloa levää Saaristomereen!

s. 14-15

Erillinen artikkeli KK-kampanjasta

Uusi huoltokalusto on välttämättömyys Saimaan retkisatamaverkoston tulevaisuudelle

Pidä Saaristo Siistinä ry käynnisti Saimaalle suunnatun Kalusto kuntoon -varainkeruukampanjan helmikuussa 2018 Helsingin Vene 18 Båt -messuilla. Kampanjan tavoitteena on saada toimintoiltaan ja

toimintavarmuudeltaan juuri retkisatamien huoltotyöhön ja järviluonnon puhtaanapitoon soveltuva huoltokalusto vuoteen 2020 mennessä.

– Uuden kaluston hankintahinta on noin 1,2 miljoonaa ja se on yhdistykselle suuri ponnistus. Onneksi hallitus on ymmärtänyt, että Itämeren rinnalla myös arvokas Järvi-Suomi tarvitsee satsauksia ja on luvannut tukea uuden huoltokaluston hankintaa 500 000 eurolla. Vielä kuitenkin toiset lähes 500 000 euroa uupuu, jotta juuri retkisatamien huoltoon suunniteltu kalusto toteutuu. Nyt mukaan tarvitaan ripeästi yrityksiä ja yksityisiä lahjoittajia, jotta maaliin päästään mahdollisimman pian, kertoo PSS ry:n Järvi-Suomen aluepäällikkö **Eeva Taimisto**.

Pidä Saaristo Siistinä ry:n toiminta käynnistyä Saimaalla 80-luvun puolivälissä, ja Saimaa on yhdistyksen toiminta-alueista maantieteellisesti laajin. Kaunis ja herkkä järviluonto kätkee sisäänsä ainutlaatuisen retkisatamaverkoston, jollaista ei muualta maailmasta löydy. Näitä virkistysalueyhdistyksen, säätiön, kaupunkien ja kuntien omistamia retkisatamia voi kuka vain käyttää virkistystarkoituksiin. PSS ry toimii näistä yli 70 sataman niin sanottuna talonmiehenä eli ylläpitää ja huoltaa satamia.

PSS ry:n huoltamissa ja tutulla Roope-logolla varustetuissa satamissa retkeilijän on aina mahdollista rantautua turvallisesti, jättää roskat niille varattuihin paikkoihin ja käyttää kuivakäymälöitä ja nuotiopaikkoja. Lisäksi osasta kohteista löytyy myös astianpesupaikka ja sauna.

Tärkein työkalu = huoltoalus

Avovesikauden ajan PSS ry:n huoltoalus M/S Roope-Saimaa miehistöineen tekee saarissa pitkää päivää. Huoltoalus on miehistön tärkein työkalu. Sillä päästään esimerkiksi kunnostamaan jäiden rikkomia laitureita, siivoamaan kuivakäymälöitä ja saunoja, tuomaan vessapaperia ja polttopuita sekä tietysti tyhjentämään jäteposteitä. Nykyinen huoltoalus on kuitenkin palvellut jo lähes 40 vuoden ajan ja on auttamatta liian vanha.

- Sen lisäksi, että nykyisen aluksen ikä on työveneelle tavattoman korkea, on kansitila auttamattoman pieni. Tällä hetkellä emme saa kerralla tarpeeksi isoa polttopuukuormaa kyytiin. Toinen suuri puute on kunnolliset varastotilat. Meillä on kyydissä paljon työkaluja ja tavaraa, kuten vessapaperia ja kuoriketta, jotka pitäisi saada suojaan kosteudelta, kertoo M/S Roope-Saimaan kippari **Jaakko Kulmala**.

Kulmala uskoo järviluonnon arvostuksen nousseen. Hän näkee työssään Saimaan rikkauden ja millainen voimavara se on erilaisille retkeilijöille, turisteille ja mökkiläisille unohtamatta kalastajia ja muita alueen yrittäjiä. Jotta alueen ainutlaatuinen retkisatamaverkosto ja puhdas luonto palvelisivat veneilijöitä ja retkeilijöitä tulevaisuudessakin, tulee huoltokaluston olla kunnossa.

Saimaa numeroina 2018

- Noin 2260 jäsentä
- Kohteista tuotu talousjätettä reilut 200 m³
- Käymäläjättemäärä kelluvista septeistä kerättyinä 6 m³
- Kohteisiin viety vuonna 2018
  - 215 m³ polttopuuta
  - 202 jättivessapaperirullaa
  - 285 kpl 50 litran kuorikesäkkejä

Nykyinen huoltoalus M/S Roope-Saimaa

- Rakennettu 80-luvun alussa
- Pituus 17 metriä
- Leveys 4 metriä
- Kansitilaa aivan liian vähän
- Kantavuus 5000 kg
- Nosturi

s. 16-18 Ympäristöprojektit

Ympäristöprojektit ovat yksi PSS ry:n toiminnan kulmakivistä. Projektit pureutuvat vesistöjen ympäristöongelmiin ja ne painottuvat kolmeen osa-alueeseen: *roskaantumiseen, rehevöitymiseen ja kemikalisoitumiseen*.

Projektien kautta yhdistys on pystynyt kehittämään, tutkimaan ja tekemään tutuksi uusia menetelmiä ja toimintatapoja veneilyn ja vesillä liikkumisen ympäristövaikutusten vähentämiseksi. Projektit antavatkin yhdistykselle uusia valmiuksia ja osaltaan lisäävät yhdistyksen asiantuntijaroolia ympäristöalan kentällä.

Projekteja toteutetaan erillisrahoituksen turvin yhteistyössä muiden järjestöjen sekä hallinnollisten tahojen, tutkimuskeskusten ja yritysten kanssa niin alueellisella kuin kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Yhteistyö eri tahojen kanssa tuo yhdistykselle näkyvyyttä uusissa kohderyhmissä, joita ei välttämättä muuten tavoitettaisi.

Roskaantuminen

Pidä Saaristo Siistinä ry on perustamisvuodestaan 1969 lähtien työskennellyt vesistöjen roskaantumisen ehkäisemiseksi. Viime vuosina yhdistys on keskittynyt selvittämään rannoilta löytyvän roskan määrää, laatua ja reittejä vesistöihin. Projektien avulla on pyritty vaikuttamaan kaikkien kansalaisten asenteisiin ja käyttäytymiseen vesistöjen roskaantumisen hillitsemiseksi sekä vaikuttamaan rakenteellisiin ongelmiin.

Rantojen roskamonitorointi

Vuosina 2011–2013 PSS ry osallistui EU-rahoitteiseen MARLIN (Baltic Marine Litter) -projektiin, jossa kehitettiin kansainvälisesti vertailukelpoinen menetelmä rantaroskien seuranta varten. Lisäksi projektissa seurattiin rantojen roskaantumista tietyillä rannoilla.

MARLIN-projektin tulosten mukaan Suomen rannat olivat roskaisempia verrattuna muiden projektimaiden (Ruotsi, Viro, Latvia) rantoihin. Lisäksi hätkähdyttävää oli muovin huomattava määrä kaikkien maiden tutkimusrantojen roskista. Keskimäärin 60 % kaikesta roskasta oli muovia, jonka määrä rannasta riippuen vaihteli 50:n ja 90 %:n välillä. Rantojen roskaantumisen seurannan jatkuvuus nähtiin yhdistyksessä tärkeänä MARLINin loppumisen jälkeenkin, ja roskaseuranta jatkettiin samoilla rannoilla ja muutamia uusia rantoja otettiin mukaan.

Vuonna 2018 seurattavia rantoja oli 13 kappaletta. Pohjoisin ranta sijaitsee Kalajoella, eteläisin Utössä ja itäisin ranta Kotkan Lehmänsaarella. Seurantatiimien motivaatiota parannettiin aktiivisella yhteydenpidolla ja PSS ry osallistui tiimien siivouksiin mm. Kokkolassa, Paraisilla ja Kaarinassa. Kalajoen seurannalle koulutettiin uusi ryhmä, jolla turvattiin kohteen jatkuvuus. Koko vuoden aikana jäi puuttumaan vain kaksi siivousta, ja puutteita paikattiin onnistuneesti.

BLASTIC – Muovijätteen reitit Itämereen

BLASTIC on Itämeren ympäröivien maiden yhteinen EU-projekti, jossa selvitetään mistä lähteistä ja mitä reittejä pitkin roskat - ja erityisesti muoviroskat - ajautuvat kaupungeista Itämereen.

BLASTIC-projektissa käytetään erilaisia menetelmiä meren muoviroskien tärkeimpien lähteiden ja reittien kartoittamiseen sekä jokien ja rannikkovesien roskien tarkkailuun. Menetelmiä sovelletaan neljällä kaupunkialueella. Suomessa pilottialue on Turun kaupunki.

Vuonna 2018 PSS ry jatkoi projektiviestintää mm. blogikirjoituksilla niin omien kirjoitusten kuin vieraskynäosioiden avulla. Alkuvuodesta kehitettiin sosiaalisen median kampanjaa, jossa ideana oli esitellä roskaantumisongelmaa some-yleisölle mm. animaatioiden avulla. Animaatiot käsittelivät tavallisten roskien (tupakantumpin, vanupuikon ja muovipussin) polkuja mereen. Kolmen viikon somekampanjaan kuului myös videohaastatteluja, kyselyjä ja blogikirjoituksia. Projektiraportit viimeisteltiin ja julkaistiin kotisivuilla. Syksyllä PSS ry, Turun Kaupunki ja Suomen Ympäristökeskus järjestivät BLASTIC-loppuseminaarin Turun Ruissalossa. Projektin tulokset esiteltiin noin 30-päiselle yleisölle, johon mahtui useita edustajia lähikunnista. PSS suunnitteli myös BLASTICIN viimeisen somekampanjan projektin tulosten nostamiseksi yhdessä SYKEN kanssa. Vuoden lopussa nettisivujen ylläpito siirrettiin projektin päätteeksi pääpartnerin vastuulle.

BLASTIC 2016–2018 -projektin rahoittaa Central Baltic Programme 2014–2020 -ohjelma.

Meriroskahaaste

Keväällä 2018 PSS ry osallistui SYKE:n järjestämään Meriroskahaaste-ideakilpailuun, jossa etsittiin ratkaisuja vähentämään Itämereen päätyvän roskan määrää. PSS ry osallistui kilpailuun idealla viestintäkampanjasta, jossa mm. tuotiin esille hulevesien rooli kaupunkiympäristön roskien levittäjänä vesistöihin. Kampanjaidea palkittiin kilpailun finaalissa elokuussa 2018 palkintosummalla ja joukkorahoituskampanjalla.

Kyseinen viestintäkampanja pyrkii vähentämään roskaantumista ja vesistöihin joutuvien roskien määrää positiivisen vaikuttamisen kautta. Lyhyesti kerrottuna kampanjan ideana on merkitä jo olemassa olevat sadevesikaivot, tuhkipet ja roskikset kaupunkiympäristössä näkyvästi sekä hauskasti. Kampanjalle kehitetään hauska ilme erilaisine hahmoineen, joiden avulla levitetään tietoa roskan reiteistä vesistöihin, ja kampanja tuodaan esille myös sosiaalisen median kautta.

Kampanja suunnitellaan toteutettavaksi pilottina kesällä 2019 ja se on skaalattavissa sekä muokattavissa mihin tahansa kaupunkiin tai rakennetussa ympäristössä tapahtuvaan tapahtumaan sopivaksi. Vaikka kampanja on alun perin tarkoitettu vähentämään meriroskan määrää, sen voi toteuttaa myös järvi-alueiden kaupunkiympäristöissä. Vastaavanlaisia kampanjoita on toteutettu esimerkiksi Lontoossa ja Göteborgissa, joissa kyseinen ”nudging”-vaikuttamiskeino on tutkitusti vähentänyt roskaamista.

Siisti Biitsi -rantojen siivousohjelma

Siisti Biitsin tarkoituksena on rantojen siivoamisen lisäksi kerätä tietoa rantojen roskaisuudesta ja levittää ympäristöviestiä eteenpäin luentojen, kouluvierailujen ja sosiaalisen median kautta.

Vuosi 2018 oli Siisti Biitsin viides toimintavuosi ja sen aikana siivoustapahtumia ilmoitettiin laajasti sekä rannikolta että järvien ja jokien varsilta.

Vuoden 2018 aikana Siisti Biitsin nettisivuilla olevan talkookartan kautta ilmoitettiin 104 siivousta ja roska-reportit palautettiin 68 siivouksesta. Määrät ovat samat kuin vuonna 2017. Roskia raportoitiin kuitenkin yli puolet edellisestä vuodesta enemmän yksittäisten roskien määrän ollessa 115 204.

Loppuvuodesta 2018 Siisti Biitsi päätettiin vakiinnuttaa osaksi PSS ry:n perustoimintaa.

Nordic Coastal Clean-Up

Pohjoismaiseen ranta- ja meriroskaan keskittyvä rantasiivousprojekti Nordic Coastal Clean-Up järjestettiin vuonna 2018 toisen kerran.

Projektin tarkoituksena on kertoa Pohjoismaissa paikallisesta rantaroskaongelmasta sekä monitoroida projektin omalla metodilla vertailukelpoisia rantoja kustakin osallistujamaasta.

Toisena toimintavuotena Nordic Coastal Clean-Up -kampanjaan osallistui alkuperäisten organisaatioiden lisäksi Natur och Miljö Ahvenanmaalta sekä CSR Grönlannista. Toista kertaa mukana olleet järjestöt olivat Pidä Saaristo Siistinä ry:n lisäksi Håll Sverige Rent Ruotsista, Hold Norge Rent Norjasta, Hold Danmark Rent Tanskasta, Landvernd Islannista sekä Ringras Färsearilta.

Kampanjan rahoitus tuli Pohjoismaiden neuvostolta. Rahoitus käytettiin kansallisiin tempauksiin, monitorointirantatyöhön, kampanjaraportin tekemiseen sekä kampanjaryhmän yhteisten tapahtumien organisointiin.

Kampanjan päätapahtuma järjestettiin jälleen toukokuun ensimmäisenä lauantaina, jolloin jokaisessa jäsenmaassa järjestettiin kansallinen siivoustapahtuma.

Kemikalisoituminen

Kemikalisoitumiseen liittyvät projektit, joissa yhdistys on ollut mukana, liittyvät usein haitallisiin eliönestomaaleihin ja niiden vähentämiseen huviveneilyssä. Veneilijöiden lisäksi haitallisten aineiden pääsystä vesistöihin ja maaperään tiedotetaan myös veneseuroille, telakoille ja kunnille. Vuonna 2018 yhdistyksellä ei ollut erityistä ulkopuolisrahoitteista projektia liittyen kemikalisoitumiseen.

Rehevöityminen

Rehevöitymiseen liittyvissä projekteissa pyritään parantamaan veneilijöiden käymäläjätteiden tyhjennysverkostoa tai kehittämään ravinteiden kiertoa muun kompostoinnin kautta saarikohteissa. Rehevöitymisen ehkäisyä voidaan projekteissa tarkastella myös laajemmin, esimerkiksi sen kautta, miten voidaan optimoida jätekuljetuksia vesillä. Rehevöitymisprojektin ottavat nykyään huomioon myös paremmin ravinnekiertonäkökulman.

SaaRa – Ravinnekiertoa Saaristomeren matkailukohteissa

SaaRa-projekti alkoi vuoden 2017 lopussa. SaaRa on saariston matkailukohteiden ravinnekierrätystä edistävä projekti, jonka tavoitteena on ruokahävikin vähentäminen sekä syntyneen biojätteen paikallinen hyödyntäminen saaristossa.

Tällä hetkellä Saaristomeren ravintolakohteissa syntyvä ruokahävikki joutuu sekajätteeseen. Saaristomeren kasvavat matkailijamäärät lisäävät ennestään alueen ruokahävikkiä, jolla on sekä suoria että välillisiä rehevöitymisvaikutuksia. Ongelma on olennainen myös huviveneissä, joissa valmius jätteiden lajitteluun puuttuu.

Biojätteen paikallinen kierrättäminen vähentäisi myös mantereelle kuljetettavan jätteen määrään. PSS ry:n osuus projektissa keskittyy viestintään etenkin veneilijöiden suuntaan, sekä selvittämään ja parantamaan valmiutta biojätteen keräämiseen veneissä. Projektin puitteissa lisätään myös biojätteen keräyspisteitä saaristossa.

Vuonna 2018 projektin mahdollistamana otettiin Jurmon saarella käyttöön kaksi 550-litraista kompostoria sekä jälkikomposti. Vuoden 2018 lopussa mahdollistui projektin laajentaminen siten, että vuonna 2019 saadaan Bodön saarelle samanlainen kapasiteetti käyttöön.

Osana projektia tehtiin kysely veneilijöille, jossa 50 % veneilijöistä totesi, että lajittelevat jo nyt veneillensäänkin biojätteen. Suurimmaksi haasteeksi biojätteiden osalta koettiin puutteellinen keräysjärjestelmä satamissa.

SaaRan projektipartnereita ovat Turun yliopiston Brahea-keskus ja Pidä Saaristo Siistinä ry. Projektia toteutetaan 1.11.2017–31.10.2019 välisenä aikana Nauvon, Seilin, Öron sekä eteläisen Jurmon matkailukohteissa ja vierasvenesatamissa. SaaRa on yksi Hallituksen ravinnekierätysohjelman kärkihankkeista ja se rahoitetaan ympäristöministeriön RaKi-ohjelmasta.

BATSECO-BOAT

PSS ry on mukana BATSECO-BOAT-projektissa, joka parantaa veneiden käymäläjätteen vastaanottoverkostoa koko keskisen Itämeren alueella Viron rannikon sekä Suomen, Ruotsin ja Ahvenanmaan saaristoiden suosituimmilla veneilyreiteillä. Tavoitteena on löytää käyttäjäystävällisimmät sekä kustannustehokkaimmat ratkaisut käymäläjätteen keräämiseen.

Projekti alkoi loppuvuodesta 2017. Vuonna 2018 yhdistys aloitti Saaristomeren olemassa olevien kelluvien imutyhjennuslaitteiden korjaustoimenpiteet tuomalla rantaan viisi laitetta. Laitteet on tarkoitus korjata kaudeksi 2019. Yhdistys myös toimii projektin kommunikaatiovastaavana ja osana tuota työpakettia julkaisu projektille omat verkkosivut osoitteessa: www.batseco-boat.eu.

Tulosten pohjalta projektissa investoidaan kymmeneen uuteen imutyhjennuslaitteeseen, joista kaksi sijoitetaan Ruotsin Norrtäljeen, 2–3 Ahvenanmaalle, kaksi Saaristomerelle sekä neljä Viron rannikkoalueelle.

Projektille on myönnetty rahoitus 30.11.2017 Central Baltic Interreg -ohjelmasta.

Resurssikontti

Yhdistys on mukana hankkeessa, jossa VTT rakentaa Business Finlandin rahoittamassa Resurssikontti 2 - innovaatiohankkeessa yhdessä yrityskumppaneidensa WatManin, Sarlinin, Aquamineralin, Nordkalkin, Bluetin ja Ecomationin kanssa laivakonttiin jätevedenpuhdistamo. Sen tehtävänä on tuottaa puhdasta vettä ja ottaa jätevedestä talteen ravinteina typen ja fosforin. Lisäksi puhdistamo ottaa talteen hiilijakeen, joka voidaan jalostaa esimerkiksi aktiivihillen raaka-aineeksi.

Vuonna 2018 hanke aloitettiin ja ensimmäiset Saaristomeren kelluvista imutyhjennusasemista otetut jätevesinäytteet toimitettiin VTT:lle testikäyttöön. Vuonna 2019 syksyllä kontti siirretään Turun saaristoon käsittelemään veneistä tulevia jätevesiä.

Muut projektit

COMPLETE - Completing management options in the Baltic Sea Region to reduce risk of invasive species introduction by shipping

COMPLETE on koko Itämeren alueen kattava projekti, joka keskittyy tutkimaan, miten veneily ja laivaliikenne vaikuttavat vieraslajien leviämiseen. Pidä Saaristo Siistinä ry on mukana projektissa vapaa-ajan veneilyn ympäristövaikutusten asiantuntijana, ja yhdistyksen osalta toimet keskittyvät biofoulingin eli päällyskasvuston seurantaan veneilyssä.

Kesän 2018 aikana PSS ry testasi erilaisia menetelmiä, joilla voidaan seurata pienveneilystä aiheutuvaa riskiä vieraslajien levittäjänä. Pienveneilyn osuudesta vieraslajiongelman ei toistaiseksi ole tietoa saatavilla. Testattujen menetelmien perusteella PSS ry kokoaa yhtenäisen protokollan seurantamenetelmistä, jota voidaan käyttää koko Itämerellä.

Hankkeen rahoittaa Interreg Baltic Sea Region -ohjelma. Projekti alkoi 1.10.2017 ja päättyi 30.9.2020.

HELCOM ELB (End-of-life boat)

PSS ry tuottaa Ympäristöministeriön toimeksiantona HELCOMille Itämeren maiden alueelle best practise - suunnitelman/mallin siitä, miten käytöstä poistetut veneet tulee asianmukaisesti hävittää. Vuonna 2017 aloitettiin olemassa olevien tietojen kartoitus ja koonti. Raportti valmistuu maaliskuun 2019 aikana.

s. 19 **Erillinen isompi nosto imutyhjennysverkoston kehittämisestä**

Imutyhjennysverkoston kehittämistä – ”Jotta veneilijöillä olisi mahdollisuus toimia ympäristöystävällisemmin”

Vaikka käymäläjätteen päästäminen vesistöihin kiellettiin Suomessa jo vuonna 2005, PSS ry:n ja Turun yliopiston Brahea-keskuksen vuonna 2016 toteuttaman selvityksen mukaan melkein 50 prosenttia veneilijöistä tyhjensi käymäläjätteensä vähintään satunnaisesti suoraan mereen. Imutyhjennyslaitteet ja -verkosto ovat runsaan 10 vuoden takaa, joten on tärkeää päivittää ne vastaamaan veneilijöiden muuttuvia tarpeita.

”Maailma ja veneily ovat muuttuneet tässä reilussa 10 vuodessa, kun laki käymäläätteiden päästämisestä vesistöihin on astunut voimaan. Ihmiset tekevät enemmän päivämatkoja nykyään. On tärkeää, että laitteiden käyttö on nopeaa, helppoa ja ne sijaitsevat siellä, missä veneilijät eniten liikkuvat”, kertoo Pidä Saaristo Siistinä ry:n projektipäällikkö Hanna Haaksi.

Vuonna 2018 yhdistys oli mukana imutyhjennysverkoston kehittämisessä niin hankkimalla uusia laitteita kuin kunnostamalla vanhoja. Tämä ei onnistuisi ilman ulkopuolista rahoitusta.

”EU-rahoitteisen BATSECO-BOAT-projektin puitteissa muutama kelluva imutyhjennyslaite kunnostettiin ja viisi kelluvaa nostettiin kauden päätteeksi odottamaan kunnostusta”, Haaksi kertoo.

Kunnostamisen lisäksi Jurmoon sijoitettiin syksyllä 2018 uusi kiinteä imutyhjennyslaite odottamaan seuraavaa veneilykautta, ja Oy HI-Metal Ab:n valmistama uudenlainen, 10 m3:n kelluva imutyhjennyslaite tuli valmiiksi. Uusi kelluva sijoitetaan Tammisaaren saaristoon kaudeksi 2019. Tammisaaren saariston läpi kulkee Suomen liikennöidyn vapaa-ajanveneilijöiden väylä. Alueella ei ole montaa imutyhjennysasemaa, joten tarve suhteessa veneilijöiden määrään on huomattavan suuri.

”Uudelle kelluvalle mahtuu kaksikin venettä samanaikaisesti ja sen toimintavarmuutta on lisätty kahdella pumpulla. Laitetta ovat olleet rahoittamassa Ålandsbankenin Itämeriprojekti, Weisell-säätiö, John Nurmisen Säätiön Nutribute-joukkorahoituskampanja ja muutama yksityinen henkilö”, Haaksi kertoo.

Jurmon hanke puolestaan rahoitettiin osittain Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2014–2020. Rahoitus on haettu Leader I samma båt – samassa veneessä -yhdistyksen kautta, ja hanke toteutetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella. Hanketta rahoittavat myös Saaristomeren Suojelurahasto, paikallinen yrittäjä Klas Mattsson ja Pidä Saaristo Siistinä ry.

Käymäläätteet rehevöittävät paikallisesti

Veneilijöiden käymäläätteet aiheuttavat pistekuormitusta erityisesti satamissa ja matalissa lahdissa. Virtsa sisältää runsaasti typpeä ja fosforia ja sen sisältämät ravinteet ovat kasveille suoraan käyttökelpoisessa muodossa. Uloste sisältää vähemmän ravinteita, mutta sen mukana voi levitä bakteereja.

Keskimääräinen koko veneessä olevalle septitankille on noin neljäkymmentä litraa. Tämä täyttyy noin kahdessa päivässä, kun neljä henkilöä käyttää veneen vessaa. On laskettu, että neljän henkilön kahden päivän vessatuotokset sisältävät 20 grammaa fosforia ja 100 g typpeä. Ravinnemäärä antaa kasvupotentiaalin 20 kilolle levää.

PSS ry:n ja Turun yliopiston Brahea-keskuksen teettämässä selvityksessä ilmeni myös, että yleisin syy septitankin tyhjentämiseen suoraan mereen ei johdu lähes koskaan piittaamattomuudesta, vaan esimerkiksi imutyhjennysaseman kunnosta tai kaukaisesta sijainnista.

s. 21 Ympäristöviestintä

Pidä Saaristo Siistinä ry:n ympäristöviestinnän avulla välitetään ajankohtaista ja luotettavaa tietoa vesistöjen ympäristöasioista ja yhdistyksen toiminnasta.

Uutta viestittävää ympäristötietoa syntyy muun muassa PSS ry:n tekemän yhteistyön ja monien ympäristöprojektien kautta ja tätä tietoa välitetään laajalti yhteiskuntaan. PSS ry:n viestinnän kohderyhmät vaihtelevatkin jäsenistä ja vesilläliikkuista kaikkiin vesistöjen hyvinvoinnista kiinnostuneisiin kansalaisiin.

Viestinnän tavoitteena on myös lisätä jäsenmäärää, osittain uusien kohderyhmien kautta, sekä sitouttaa nykyisiä jäseniä. Keväällä jäseniä kannustettiin vastaamaan jäsenkyselyyn, jonka tavoitteena oli ensisijaisesti kartoittaa toiveita jäsenviestintään liittyen sekä jäsentietojen päivitys, jotta yhdistys voisi kehittää sähköistä viestintää.

Lisäksi viestinnällä on merkittävä rooli yritys yhteistyössä ja varainhankinnassa, kun yhteistyöllä onnistutaan motivoimaan, sitouttamaan ja aktivoimaan yritysten sidosryhmiä vesiympäristön suojeluun ja tekoihin puhtaampien vesistöjen puolesta.

Vuoden 2018 teemat

Digitalisoituminen

Vuonna 2018 yhdistyksen viestinnässä panostettiin digitalisoitumiseen. Toimenpiteisiin lukeutuivat muun muassa uusien, mobiiliystävällisten verkkosivujen ja helppokäyttöisen palvelukartan avaaminen, uuden lahjoitusmuodon, MobilePayn, käyttöönotto ja yhdistyksen näkyvyyden lisääminen digimainonnan avulla. Facebook- ja Instagram-mainonnan lisäksi panostettiin Google-mainontaan.

Uusille nettisivuille lisättiin myös yhdistyksen ja ympäristöprojektien julkaisuja sähköisessä muodossa, ja yhdistykselle kuvattiin kolme uutta esittelyvideota juhluvuotta 2019 silmällä pitäen.

Roskaantuminen

Vesistöjen roskaantuminen ja erityisesti muoviroska näkyivät vuonna 2018 uutisotsikoissa vielä aiempiakin vuosia enemmän. Yhdistyksen asiantuntijat antoivat aiheen tiimoilta runsaasti haastatteluja niin televisioon, blogeihin, vlogeihin, radioon kuin printtiinkin.

Vuonna 2018 käynnistettiin myös *Suomen Roskakalat* -kampanja, jossa roskakaloina esittäytyi tyypillisimpiä meriroskia. Kampanjan yhdistykselle suunnittelivat **Kuisma Väänänen** ja **Akseli Kouvo**. Siihen kuului muun muassa *Suomen Roskakalat* -juliste, -animaatioita sekä Facebook-livelähetys *Roskakalalive*. Kampanja noteerattiin laajalti mediassa ja se on herättänyt runsaasti positiivista palautetta.

Lisäksi yhdistys järjesti *Kaikki mitä olet halunnut tietää meriroskasta* -seminaarin Allas Sea Poolilla lokakuussa 2018. Seminaarin konseptia aiotaan hyödyntää myös tulevaisuudessa.

Aihetta nostettiin tuttuun tapaan esiin myös rantaroskamonitorointien, Siisti Biitsi -ohjelman ja loppuvuodesta 2018 päättyneen BLASTIC-projektin kautta.

Kalusto kuntoon - Saimaa

Yhdistys käynnisti Saimaalle suunnatun Kalusto kuntoon -varainkeruukampanjan Helsingin Vene 18 Båt - messuilla 9.2. Kampanjan tavoitteena on saada tiloiltaan ja toimintavarmuudeltaan juuri retkisatamien huoltotyöhön ja järviluonnon puhtaanapitoon soveltuva uusi kalusto vuoteen 2020 mennessä.

Kampanjaa varten avattiin uudet kalustokuntoon.fi-sivut lahjoituksia ja uutisia varten. Keräykseen voi osallistua myös ostamalla Kalusto kuntoon -logolla varustettuja tukituotteita, t-paitoja ja kangaskasseja.

Viestintäkanavat

Pidä Saaristo Siistinä ry pyrkii viestimään monikanavaisesti ja kohdennetusti. Kaikki viestintämateriaali tehdään suomeksi ja ruotsiksi, joissakin tapauksissa myös muilla kielillä.

Ulkoisen tiedotuksen kanavia olivat sosiaalinen media (Facebook, Instagram ja Twitter), verkkosivut, sähköinen uutiskirje, esitteet, kahdesti vuodessa ilmestyvä Roope-jäsenlehti sekä tiedotusmateriaali Roope-palvelupisteissä ja Roope-satamissa. Vuonna 2018 yhdistys otti käyttöön Meltwater-palvelun lehdistötiedotteiden lähettämiseen ja mediaseurantaan.

Ajankohtaisista asioista lähetettiin tiedotteita tiedostusvälineille. Ilmoituksia ja artikkeleita PSS ry julkaisi yhteistyökumppaniensa Otavamedian Vene- ja Kippari-lehdissä sekä Pro Sailissa. Ilmoituksia julkaistiin myös saaristoaiheisissa kesäjulkaisuissa. Artikkeleita lähetettiin useiden veneseurojen julkaisuihin.

PSS ry:n toimintaa ja projekteja esiteltiin myös monissa seminaareissa, tapahtumissa ja messuilla.

Näkyvää yhteistyötä tukijoidemme kanssa

Yhdistyksen viestintä tukee myös yritys yhteistyötä ja päinvastoin. Pidä Saaristo Siistinä ry:n kumppanina yritys viestii olevansa aktiivinen ja vastuullinen toimija. Yritysyhteistyöllä molemmat osapuolet ovat halukkaita motivoimaan, sitouttamaan ja aktivoimaan sidosryhmiään vesiympäristön suojeluun ja tekoihin puhtaampien vesistöjen puolesta.

Lukuja:

x sosiaalisen median seuraajaa

x lähetettyä tiedotetta

x printtiosumaa sanoma- ja aikakauslehdissä

x verkko-osumaa

x Roope-lehden levikki

x lähetettyä uutiskirjettä

s.23 Tukijoiden logot

s. 24 takakansi (yhteistiedot)